

Nr 649

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 32, med förslag till förordning angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m.

I proposition nr 32 föreslås att Kungl. Maj:t bemyndigas förordna om de avvikelser från gällande tulltaxa som föranledes av Sveriges anslutning till EFTA. Förordnandet skall dock icke gälla i fråga om en tullsänkning, som genomföres snabbare än vad som föreskrives i konventionens artikel 3, mom. 2. Beträffande protektionistiska inslag i fiskala tullar föreslås bemyndigande för Kungl. Maj:t att helt avgöra frågan om avvecklingen.

Vad först beträffar de protektionistiska inslagen i fiskala tullar stadgar konventionen att dessa endera skall avvecklas i enlighet med den plan, som gäller för avvecklingen av importtullar, eller på annat sätt, varvid de protektionistiska inslagen skall ha avvecklats senast den 1 januari 1965. Medlemsstaterna skall senast den 1 juli 1960 underrätta EFTA:s råd om hur de ämnar förfara vid avvecklingen av de protektionistiska inslagen. Enligt propositionen skulle Kungl. Maj:t bemyndigas avgöra dels vilka tullar som i sammanhanget skall betraktas som fiskala, dels vilken av de båda förenämnda metoderna som skall tillämpas vid avvecklingen av de protektionistiska inslagen i fiskala tullar. Bemyndigandet skulle sålunda vara vittomfattande.

I propositionen framhålles att för vårt lands vidkommande i detta sammanhang endast ett fåtal tullar torde böra betraktas som fiskala. Ett sådant åberopande utgör emellertid icke motiv för att underlåta riksdagsbehandling av ärendet. De fiskala tullarna måste till sin karaktär bedömas på samma sätt som beskattning. Beskattningsrätten skall utövas av riksdagen allena. Riksdagen bör därför inte lämna ett så omfattande bemyndigande som här är i fråga. Kungl. Maj:t bör i stället anmodas framlägga förslag om avvecklingen av de protektionistiska inslagen i de fiskala tullarna. Detta bör medhinnas utan överskridande av den nämnda tidsgränsen 1 juli 1960.

Förslaget till förordning angående rätt att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan innebär ett synnerligen omfattande bemyndigande, vilket också framhålles av departementschefen. Det torde emellertid stöta på praktiska svårigheter att underställa riksdagen varje ändring av det svenska gränsskyddet, som föranledes av anslutningen till EFTA. Riksdagen

skulle sannolikt få behandla en stor mängd småärenden av ofta endast formell natur. Ärendena finge dessutom i betydande utsträckning behandlas i efterhand, eftersom riksdagen icke är samlad hela året. Därtill skulle det te sig inkonsekvent om inte de oundvikliga bemyndigandena för relativt långt gående ställningstaganden inom EFTA åtföljdes av bemyndigande att anpassa tullarna i erforderlig utsträckning. Det är sålunda inte bemyndigandet att anpassa tullarna som är det primära i detta sammanhang utan bemyndigandet att ta ställning inom EFTA. Beträffande sistnämnda bemyndigande har anförts synpunkter i motion med anledning av proposition nr 25, till vilken motion vi här får hänvisa.

Det är emellertid angeläget att riksdagen får möjlighet att närmare ta del av hur bemyndigandet utnyttjats för att om så befinnes erforderligt meddela nya riktlinjer. Av den anledningen bör det givas endast ett år i sänder, så att riksdagen årligen får tillfälle att närmare bedöma hur bemyndigandet nyttjats mot bakgrunden av EFTA:s utveckling. Det ligger i sakens natur att ändringar i konventionsreglerna m. m. till betydande del kommer att ske successivt genom olika åtgärder, som var för sig inte är av så genomgripande natur. En sådan utveckling torde vara den bästa för EFTA:s ändamålsenliga funktion. Det är emellertid angeläget att riksdagen på ett tillfredsställande sätt får ta del av utvecklingen inom EFTA och beredes tillfälle att ange allmänna riktlinjer för de svenska ståndpunkts-tagandena. Detta synes kunna ske, om Kungl. Maj:t årligen avlämnar en redogörelse för vad som under föregående år förekommit i dessa frågor. I och för sig kan en sådan redogörelse tänkas utformad på olika sätt, men med nu gällande ordning synes det lämpligast att den lämnas i den proposition, som enligt vad vi ovan förordat måste framläggas med anledning av att bemyndigandet att göra avvikelse från tulltaxan gäller för endast ett år i sänder. Proposition bör innefatta redogörelser för under föregående år vidtagna ändringar i konventionsreglerna, hur dessa ändringar jämte övriga inom EFTA träffade beslut och av medlemsstaterna vidtagna åtgärder inverkat på det svenska gränsskyddet, vilka ändringar av tullsatserna som Kungl. Maj:t med riksdagens bemyndigande vidtagit samt för den allmänna ekonomiska utvecklingen inom EFTA och dess återverkningar för det svenska näringslivet.

Genom ett sådant tillvägagångssätt skulle riksdagen ha möjlighet att mera ingående följa utvecklingen inom EFTA och pröva för svenskt vidkommande eventuellt erforderliga åtgärder. Redogörelsen i propositionen skulle utgöra en värdefull bakgrund och vägledning vid ekonomisk-politiska bedömanden över huvud taget. Särskilt inledningsvis kan delade meningar uppkomma om i vilken utsträckning man utan riksdagens hörande har rätt att biträda bindande beslut inom EFTA och om i vilken utsträckning Kungl. Maj:t äger utnyttja bemyndigandet om rätt att göra avvikelser från tulltaxan. Genom här föreslagna årliga redogörelse i proposition skulle sanno-

likt praxis härutinnan utvecklas efter relativt kort tid. Därjämte finge riksdagen möjlighet att årligen meddela allmänna riktlinjer för såväl svenska ståndspunktstaganden inom EFTA som för handhavandet av bemyndigandet att göra avvikelser från tulltaxan.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 32 måtte

a) besluta att sista meningen i Förordning angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m. skall hava följande lydelse:

»Denna förordning träder i kraft å dag som Konungen bestämmer och upphör att gälla den 30 juni 1961», samt

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

1) att förslag angående avveckling av protektionistiska inslag i fiskala tullar med anledning av Sveriges anslutning till EFTA må föreläggas riksdagen,

2) att till riksdagen årligen må avlämnas redogörelse angående utvecklingen inom EFTA m. m. i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 16 februari 1960

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson
i Skegrie

Lars Eliasson
i Sundborn

S. G. W. Wahlund

Axel Rubbestad

J. W. Pettersson
i Norregård

Per Svensson
i Stenkyrka

J. Onsjö

Anders Pettersson
Dahl